

Cartografia divergent

Els mapes polítics català i espanyol han anat divergint de manera progressiva d'ençà de la Transició. Ara la distància ja és molt notable i en pocs mesos pot ser descomunal. De fet, la caiguda dels dos grans partits polítics espanyols a Catalunya –o els seus vinculats locals– pot provocar que l'opció predominant de l'espanyolisme polític aquí sigui específicament catalana.

La falta de correspondència entre el ventall de posicions polítiques i de partits a Catalunya i a Espanya s'ha fonamentat en unes estructures socials (joc de classes) i econòmiques (model productiu) molt diferents. Però també s'ha degut a factors com ara: les tradicions polítiques heretades; la diferent consideració atorgada a determinats patrimonis culturals, associatius o xarxes de comunicació que –especialment després del corró franquista– semblaven compartits; la distància entre els perfils identitaris i les formes de consciència social prevalents; la variació dels sistemes de valors i els models de projectes de vida, etc.

La incapacitat de l'Estat i els governs espanyols d'entendre la profunditat social i la transcendència de la singularitat catalana, a més, s'ha vist reblada per la incompetència a l'hora de tractar políticament la qüestió. Així, quan la presa de consciència i la capacitat de mobilització i proposició del catalanisme cívic s'han traduït en l'eixamplament de la seva base social tradicional i l'assumpció conseqüent de la pròpia sobirania, la reacció de l'Estat ha resultat patètica. La rigidesa, la virulència i el to autoritari i amenaçador de les respostes de l'Estat a les demandes catalanes han acabat radicalitzant i cohesionant el moviment cívic, i convenent-lo que en el marc espanyol no

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

serà mai possible el reconeixement pactat de la sobirania.

En un primer moment (2010-2012), podia semblar que aquesta actitud de l'Estat estava condicionada per la mala qualitat de la informació obtinguda dels seus aliats a Catalunya i dels serveis d'intel·ligència. Però la insistència posterior en els mateixos plantejaments, malgrat l'evidència del caràcter contraproduent de l'actitud adoptada, explica prou clarament que el problema no ha estat només d'informació sinó, sobretot, de concepció. De concepció de la naturalesa de l'Estat: com a instrument de dominació. I de concepció d'Espanya com a projecte històric uninacional i uniformitzador. Així és més fàcil d'entendre que les mesures adoptades i proposades pel PP en matèria d'economia o de llengua –per posar dos exemples d'efectes *territorials*– no només no busquin complicitat o aproximació, sinó que constitueixin veritables provocacions. A propòsit de Catalunya, del govern espanyol no n'hem sentit cap idea, cap iniciativa, cap projecte, cap proposta. A

Alguns reciten romanços sobre el diàleg, però la pràctica política de l'Estat abona l'enfrontament

banda, esclar, de repetir disciplinadament que "Catalunya és Espanya i sempre ho ha sigut". I el dia que el Sr. Rajoy mig insinuava una hipotètica modificació constitucional, va haver de deixar clar que seria amb l'única intenció "de unirnos más"; és a dir, de restringir encara més l'encarcarada "flexibilitat del marc autonòmic". En resum, consideren que una Catalunya separada d'Espanya "és literalment impossible". I, per descomptat, dins d'Espanya no hi ha cap possibilitat d'afirmació de sobirania, de control dels recursos, de política econòmica o internacional pròpies... Només la perpetuació de la subordinació i un horitzó captiu.

La coincidència de la regressió conceptual i estratègica de l'Estat –des de l'autonomisme a la recentralització– amb el recent festival legislatiu reaccionari (seguretat, avortament, etc.) del govern del PP encara ha fet més evidents els seus vincles amb el substrat ideològic d'aquell franquisme que va fer-se el primer reciclatge facial a l'interior de la UCD. Però, ni en circumstàncies com aquestes, el PSOE no ha estat capaç de presentar una concepció d'Espanya diferent, d'assumir alguna iniciativa creïble de regeneració democràtica o de recuperar la defensa del dret d'autodeterminació.

Alguns baladrers remunerats reciten romanços sobre el diàleg a les escales d'algun temple, o per pantalles i cantonades amigues, però la pràctica política de l'Estat abona sistemàticament l'enfrontament i es parapeta en la intransigència. El govern del PP té molts còmplices. Però l'allunyament polític i mental entre Espanya i Catalunya invalida qualsevol proposta de diàleg de la primera que no parteixi del reconeixement de la sobirania de la segona. Fora d'això, aquest 2014 tot seran simulacres; fins que arribi la democràcia.